

DNEVNE VESTI

Protislouvska Gentilejeva reforma se deloma izpolni

V tridentinskem listu "Il Trentino" čitamo, da je generalno ravnanje za ljudskošolski pouk v naučenem ministrstvu z vso naglico dokončano izdelavo do ločb za ljudskošolski pouk v italijanskem delu Italije, to je v avstrijski dolini, ob gornjem Padižju in v Julijski Krajini.

Po teh določbah je predpisana v prvem razredu raba materinega jezika za vsakega pouka in za pouk v vseh predmetih, dočim je italijanski jezik predpisan kot učni jezik od drugega do petega razreda ljudskih šol. Materin jezik se obravnava tudi od drugega razreda naprej kot pomožni jezik.

Davkoplačevalce

Opozarjamo vnovič na izločbo davčnih seznamov, ki so prizadejeni na vpogled v mestni hiši I. nadstropje, soba št. 50 vsak dan ob 8.30 do 12.30 skozí osem dni, počenši od 8. januarja. Davčni sezname so tri velike knjige, ena za zemljiško, druga za osebo-dohodninski davek in tretja za davek na stavbe. V vsaki knjigi so popisani davkoplačevalci po abecednem redu in pri vsakem je označena svoja obdavčljiva dohodka, celoletni davek in pa posamezni obroki davka. Po novih predpisih se bodo davki plačevali v šestih dvomesečnih obrokih.

Davek na napise v tujih jezikih

Kakor javljajo iz Rima, je generalno ravnanje za izravne davke izdalo pravilnik za odmerjanje davka na napise v tujih jezikih. Davku so podvrženi samo pravi napisi, ki imajo značaj stalnosti, to je napisi iz lesa, železa, stekla, marmorja i. t. d. in ki služijo za pridobitvene svrhe. Davku so podvrženi samo napisi v objavljenih občinskih središčih, niso mu pa podvrženi samo napisi ob cestah izven teh krajev, čeprav ne spadajo v ozemlje občine. Ravnotako niso podvrženi davku konvencionalni napisi, s katerimi se označa kak izdelek (kakor n. pr. Bitter Vermouth), čeprav ne zvenijo italijanski. Tudi niso podvrženi davku besede, ki so že prešle v rabo, ker se ne dajo prevesti na italijanščino, kakor rum, tramvaj i. t. d. Končno niso podvržene davku tujejezične besede, ki označuje ital. ali inozemske znamke, ki so jih kupile italijanske tvrdke in ki se ne dajo prevesti ali pa bi njihov prevod imel za posledico razveljavljanje registrirane in že znane znamke.

Ravnateljstvo kr. učiteljskega v Tolminu

naznanja vsem onim slovenskim učiteljem, ki so napravili skušnjo zrelosti in usposobljenosti meseca julija ali oktobra 1923, da ni še do danes dobilo potrebnih tiskovnih diplom. Pač pa je poslal uradno njihove reče na Kr. šolsko skrbništvo v Trst, ker je večina teh učiteljev vložila prošnjo za namestitve. Kakor hitro prispó tiskovine, odpošlje diplome na inspektorate, katerim dolični učitelji pripadajo.

Preuredba zakonikov. "Gazzetta Ufficiale" od 8. januarja je objavila zakon od 30. decembra 1923, št. 2814, ki pooblašča vlado, da primerno izpremeni civilni zakonik in da objavi novi civilno-pravni red, novi trgovinski zakonik in novi zakonik za trgovinsko mornarico povodom izenačenja zakonov v starih in novih pokrajinah.

Preuredba občinskega in pokrajinskega zakonika. "Gazzetta Ufficiale" od 8. januarja objavlja kr. odlok od 30. decembra 1923, št. 2839, ki vsebuje razne izpremembe sedanjega občinskega in pokrajinskega zakonika.

Kr. vlada se tem odlokom pooblašča, da spravi te izpremembe v sklad z občinskim in pokrajinskim zakonikom od 4. februarja 1915 in z drugimi zakoni, s katerimi so bile uvedene kakšne izpremembe ter izda zbrano besedilo vseh tozadevnih zakonitih predpisov.

Predavanja o nemški književnosti odprli v torek 15. t. m. ob 18. uri prof. Friderik Sternberg, docent kr. vseučilišča v Turinu, na tukajšnji trgovski visoki šoli. Predaval bo o Goethejevi umetnosti in osebnosti. Predavanja so pristopna vsakomur.

Društvene vesti

Dramatični odsek M. D. P., Sv. Jakob, ima nočnjé sešestanje v svrhu določitve nadaljnjih smernic delovanja.

Ak. fer. dr. "Baikana" vabi vse člane šahiste na sestanku, ki se bo vršil dave, 11. t. m. ob 19 h.

Iz tržaškega življenja

Moža, ki gotovo nista imela poštenih namenov. Predpreteklo noč je oddelček policijskih agentov, krožeč po staromestnih ulicah, zapazil dva neznanca, ki sta se previdno skušala ogniti srečanju z agenti. Moža sta hotela zaviti v neko temno stransko ulico, toda agenti so jima bili kmalu za petami ter ju ustavili. Na vprašanje, kaj počenjajo v tako pozni uri na ulici, nista moža vedela pravega odgovora. Da pa nista imela poštenih namenov, o tem so se agenti prepirali, ko so neznanca preiskali; imela sta pri sebi pravo zbirko ponarejenih ključev in vetrihov. To je agentom zadostovalo, da so povabili oba ponočnjaka na kvesturo, kjer sta se izkazala za Marijana Bubnich in Alojzija Desco, oba brezposelna. Dobila sta brezplačno zavetišče v zaporu v ulici Coroneo.

Vročerjaven zaročenec. Postrežnica Rina Rocchetti, stara 22 let, stanujoča v ulici Caripson št. 5, je večeraj jutraj izkusila na poseben način ljubeznjivost svojega zaročenca Andreja Devetaka, starega 28 let, stanujočega v ulici Malollica št. 11. Tam se je sprla z njim, baje radi tega, ker je on zahteval od nje denarja, ki ga pa ni imela, ali pa mu ga ni hotela dati. To je Devetaka tako razgelo, da je popolnoma pozabil na ljubezen; jel je obdelovati izvoljenko svojega srca sprva s klobutami in pestmi, potem pa še s ključem. Zdelal jo je tako, da je Rocchetti-jeva morala iskati pomoči v mestni bolnišnici, kjer je zdravnik ugotovil, da poleg številnih bunk in prask po obrazu in po rokah, tudi deloma zdrobljene nosne kosti.

V bolnišnici nameščeni policijski agent je naznanil dogodek orožnikom na policijskem komisariatu v ulici G. Brunner, ki so pozneje nasilnega zaročenca aretirali.

Smrtne nesreče v stari prosti hiši. Večeraj popoldne se je v stari prosti hiši V. E. III. pripetila grozna nesreča, ki je zahtevala človeško žrtve. Težak Josip Bravin, star 54 let, stanujoč v ulici Mazzini št. 47, se je po kosilu vračal na

delo v skladišče št. 26, mimo katerega se je ravno v istem času premikal dolg vlak. Bravinu se je mudilo, zato ni hotel počakati, da bi vlak prevozil dalje; stopil je na nek vagon ter hotel skozi zaviralo priti na drugo stran vlaka. Ta neprevidnost je moza stala življenje. Ko je hotel skočiti, se mu je spodrsnilo in padel je v tesni prostor med zidom in vagoni. V istem hipu ga je vagon stisnil s strašno silo ob zid. Ubogi mož je obupno kričnil. Nesrečo so zapazili nekateri delavci in železničarji, ki so spremljali vlak. Ustavili so nemudoma vlak ter hoteli ponesrečenca na pomoč; izvlekli so ga težko poškodovanega izpod vagonov. Na lice mesta poklicani zdravnik rešilne postaje je dočkal, da ima Bravin prsni koš težko poškodovan; imel je 6 reber zlomljenih, 5 zadnjih na levi, eno pa na desni strani prsi; poleg tega je zadobil še široke praske po rokah in po obrazu. Ponesrečenec je bil nemudoma prepeljan v mestno bolnišnico, kjer je pa kake tri ure potem po strašnih muhah podlegel težkim notranjim poškodbam.

Samomor tramvajkega uležbenca. Večeraj popoldne okoli 15. ure je stopil v kavarno "Edera" v ulici E. Tarabochia prileten mož; sedel je v osamljen kot kavarne ter si naročil črne kave. Kmalu potem, ko mu je postregel z zaželjeno pijačo, je natakral zapazil, da je neznanec nenadoma omahnil preko mize, kakor da bi mu postalo slabo. Komaj pa je priskočil k njemu, je zavonjal močan duh po karbolni kislini; istočasno je zapazil v kozarcu, ki je bil na mizi pred neznanecem, ostanke tega strupa. Uvidel je takoj, kaj se je zgodilo. S pomočjo drugih gostov je položil moža na neko kofčijo, ki je slučajno privzela mimo kavarne. Par minut potem je bil neznanec v mestni bolnišnici, kjer mu je zdravnik skušal takoj izprati želodec, a zaman. Velika količina karbolne kisline, ki jo je nesrečnež zavžil, je strašno poškodovala. Kmalu potem je neznanec izdihnil. Pri njem so našli dokumente, na podlagi katerih je bil identificiran za 54-letnega tramvajkega uležbenca Antona Agassi, stanujočega v ulici Prato št. 11. Pri njem so našli tudi pismo, iz katerega je razvidno, da si je Agassi vzel življenje radi nesrečnih družinskih razmer.

Truplo je bilo prenešeno v mrtvašnico. Poskusen samomor mlade ženske. Večeraj popoldne je finančni stražnik Leon Pallin, dočlen lonjerski postaji finančnih stražnikov, našel v nekem gozdiču v bližini Bazovice mlado žensko, ki se je zvijala na tleh v groznih bolečinah. Pallin je hotel v Bazovico ter obvestil o dogodku tamokšnje orožnike. Ti so poklicali telefonično na pomoč zdravnika tržaškega "Zelenega križa", ki se je podal z avtomobilom na označeno mesto. Tam je dočkal, da je mlada ženska izpila večjo količino nekega jedkega strupa. Potem ko ji je izpral želodec, je bila zastrupljena prepeljana v mestno bolnišnico, kjer se je izkazala za 22-letno Marijo Chersovani, stanujočo v Skorkliji št. 810. Radi njenega nevarnega stanja je ni bilo mogoče podrobno zaslišati, zato je vzrok njenega obupnega čina zavil v tajnost. Je malo upanja, da bo mladenka okrevala.

Skrivnostna revolverjski strel. Sinoči okoli 21. ure je bil z neko javno kočijo prepeljan v mestno bolnišnico mornar Sergij Giangasparo, star 26 let, stanujoč v ulici Altana št. 4; imel je levo stegno prestreljeno. Potem, ko je mladenič dobil potrebno pomoč, ga je policijski agent, nameščen v bolnišnici, vprašal kdo ga je ranil in kje. Giangasparo je povedal, da je okoli 20.30 šel s prijateljem Antonom Squeo in Stefanom Del Rosso po ulici Altana. Na koncu ulice je zaostal za prijateljem, da zadosti mali telesni potrebi, kar je nenadoma nekje v njegovi bližini počil strel; začutil je v levem stegnu skelečo bolečino in zapazil, da je ranjen. Prijatelja sta mu pomagala v kočijo ter ga spremlja v bolnišnico. Tudi Squeo in Del Rosso sta podala enako izjavo, vendar zadeva najbrž drugače izgleda. Policijski agent je javil dogodek na policijskem komisariatu v ulici Sanità.

Giangasparo je bil sprejet v kirurški oddelk. Okreval bo v 1 mesecu.

Vesti iz Goriškega

K predstoječima koncertoma v Gorici. V boljše umevanje besedila Mokranjčevega rukoveta narodnih pesmi, ki ga bo izvajalo Pevsko in glasbeno društvo na svojih koncertih v soboto in nedeljo v Gorici, naj služi naslednji prost prevod:

Dragi, sredi sela teče bister studenec, ago, off!
Ob tem studencu dve tri devojke sedijo, ago, off!
— Dajte meni te močne vode, da pijem, ago, [da idem. —
— Dragi, tebi te bister vode, da pijesh, ago, da [spijesh. — ... —
— Kaj Morava močno teče in krvava, o žalosti [moje]
Kopale se v njej so tri devojke tužne, jedne, o [žalosti moje ... —

Razprostira bezeg svoje veje, of!
Pod njim sedi Julijana, of!
— Komu vesele so svileni ruto, of? ... —
Skoči kolo, da skotimo, kdor more in kdor ne [more. —
Mi moremo. Skoči vse do pota ravnega, vse do [reke. —

LISTNICA UREDNISTVA.

Dnevni čitatelj "Edinosti". Računi se morajo kolkovati po tarifi, ki je bila v veljavi tedaj, ko je bil račun predložen. Kaznivo je le, ako so računi kolkovani manj, nego je predpisano.

Borzna poročila.

Valuta na tržaškem trgu.		
ogrsko kruno	0.014	0.014
avstrijske kruno	0.0320	0.0320
češkoslovaške kruno	66.75	67.25
dinarji	35.85	36.05
leji	11.60	12.00
marke	22.95	23.10
dolarji	105.25	105.35
francoski franki	105.25	105.35
švicarski franki	398.00	401.00
angleški funti papirnati	97.75	98.25

Mali oglasi

GOSTILNA "Ai tre feri" Via Udine 37 toči izvrstna vipavska in istrska vina. Izborna kuhinja in točna postrežba. Prijateljem in znancem se toplotno priporoča udani Anton Silla. 31

KRONE, srebro, zlato in platin kupujem. Plačam več kot drugi. Zlatarna Povh Albert, Trst, via Mazzini 46. 25

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Nizke cene. Govori slovensko. Tajnost zanjamčena. Slavec, via Giulia 29. 26

BEŠA Z GOSTILNO se takoj proda, pod zelo ugodnimi pogoji. Nabaja se v Ljubljani, v mestu, na prometnem kraju. Ima lep senčnat vrt. Kupcu je takoj na razpolago stanovanje s sobo in kuhinjo. Pojasnila daje g. Marija Zupan, Krapovski nas. 18. 29

IZREDNA PRILIKA Hiša v Gorici, z dvema nadstropjema, se proda. V hiši, 2 prodajalni, 2 kleti, dvorišče in majhen vrt. Informacije daje oglašni zavod Vittorio Molesini, Gorica. 15/2

15LETNA deklica, iz poštene družine, želi vstopiti kot praktikantinja k večji tvrdki ali bančnemu zavodu. Vešča slovenščine, italijanščine, stenografije in strojeplaja. Naslov pri upravnistvu. 30

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Ljubljana oskrba. Največja snaga. Tajnost. Na željo zdravniška pomoč. Govori slovensko Corso Garibaldi 23/I. 1786

PREDNO PRODATE zlato in srebro, vprašajte cene veliko zlatarno — urarno via Giacinto Gallina 2 (nasproti hotela Moncenisio). Velika izbira ur. Popravila. Cene nizke. 13/2

KRONE, goldinarje, plačujem vedno 5 stotink več kot drugi. Edini grosist, via Ponderas 6-I. 20

NOVI DOHODI: PLUGI vsake vrste. — SLAMOREZNIČE. ŽELEZNE BLAGAJNE vseh velikosti. TENTNICE decimalke in za prodajalne. Ing. Righi & Vidovich 107

Trst, via Sanità 8 (vogal Porporella)

Zobotehnični ambulatorij Stanko Perhavec sprejema 105

V SEŽANI vsaki dan izven torka in petka V DUVOVLJAH vsaki torek in petek od 9-2 pop.

OBEDNE SOBE

vsake vrste in v vsakem slogu

SPALNE SOBE

v veliki izbori

LAKIRANE KUHINJE

po izredno nizkih cenah

ALESSANDRO LEVI-MINZI

VIA RETTORI 1

VIA MALCANTON 7-13

Tvrda obstoječa od 1874 11

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.

Delniška glavnica Lit. 15.000.000 — popolnoma vplačana.

Glavni sedež: Trst, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača). Podružnici: ABBAZIA, ZARA.

Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo in z vzhodnimi deželami

Daje subvencije na blago, efekte in vrednosti

Otvorja akreditivo za nakup blaga. — Inkasir efektov in računov. Informacije. — Kupuje in prodaja dinarje in druge valute. Jamstvena pisma in druge operacije po najugodnejših pogojih. Sprejema vloge v Dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru.

PODLISTEK

Paul Bourget:

JEČA

(La Geôle)

Poslovenil F. P.

Z onim spominom na nezmatne zunanje podrobnosti — a. pr. na ovinke kake hiše ali na poteze kakega obraza — ki je lasten poklicem, v katerih ima človek mnogo obzirnosti, jo je bil že mahnil po hodniku, obrnil na desno in se ustavil pred drugimi vrati, ki jih je že večkrat prestopil, ko so ga klicali radi kake bolezn mlade žene, posebno pa — spominjati se je — ko je nosila Ivana-Marijo. Ustavil se je, da bi prisluškoval ječanju, o katerem mu je pravil Bourrachot. Ni slišal ničesar. — "Nahaja se v hipu zatijša," je sklepal. — "Tem bolje." Potrkal je. Enkrat. Dvakrat. Trikrat. Nobene odgovora. Vstopil je in jo videl, kako je klečala ob postelji z glavo naslonjeno na eno pokojniško roko. Okoli druge se je ovijal molek. Morala ga je malo izpremeniti, da je osvobodila njegove oči svoje prste, katere je sedaj od časa do časa poljubljala. Brez teh po-

Potrti meizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljeni soprog, oče, tati

JOSIP VALENTIČ
milnar

danes, po kratki in mučni bolezni, mirno v Gospodu preminul.

Truplo pokojnika se prepelje v nedeljo, dne, 13. t. m., iz tržaške mestne bolnišnice v Dekani kjer se bo vršil ob 10.30 pogreb na domače pokopališče.

TRST-DEKANI, 11. januarja 1924.

Ana roj. Grizton, soproga. Marjan, sin. Angela, učiteljica, Marija por. Pečarič, hčera. Bratje, sestre, zet Valerij Pečarič, vsaki svakinje in ostali sorodniki.

Novo pogrebno podjetje Trst. Corso V. E. III. 47.

COOPERATIVE OPERAIE

(DELAVSKE ZADRUGE)

SKLADIŠČE OBLEK

Via Raffineria št. 3 pritrilče prvo in drugo nadstropje

Nadaljuje se prodaja vseh potrebščin do

POPOLNE LIKVIDACIJE

Originalne cene

RANGLAN moški, VELOUR, najmodernejši po L 120.—

Odrezki fuštanja, volneno in bombažasto blago

Odrezki perila - Odrezki za moške obleke in hlače

ŽENSKJE SRAJCE, vezene	po L 7.90
PARURE (srajca in hlače	„ „ 17.90

ROBCI z robom od L 1.10 naprej

NOGAVICE L 1.50 L 1.85 par

VELIKA UGODNOST

Cene pod nakupnimi cenami

ŽENSKI ČEVLI izbrane oblike prve vrste št. 34, 35, 36

„FANTAZIJA“ moški, črni in barvani . . št. 38 in 39

Volneni šali, čipke in rute.

Bombaževine in blago za moške obleke.